

TALOUDELLINEN JA POLIITTINEN LAKKO

Vuonna 1905 otettiin kauppaja- ja teollisuusministeriön hoitamassa virallisessa lakkotilastossa käytäntöön lakkojen vakituinen jako taloudellisiin ja poliittisiin lakkoihin. Tuon jaon pakotti tekemään elämä, joka oli synnyttänyt *omalaatuisia* lakkoliikkeen muotoja. Tämän omalaatuisuuden eräänä tärkeimpänä piirteenä on taloudellisen ja poliittisen lakon yhteenpunoutuminen. Ja nykyään lakkoliikkeen vilkastuessa tieteen intressit, tietoisien tapahtumiin suhtautumisen intressit vaativat, että työläiset tarkastelisivat huolellisesti tätä Venäjän lakkoliikkeen ominaispiirrettä.

Ennen kaikkea esitämme muutamia tärkeimpiä numero-tietoja, jotka lainaamme hallituksen lakkotilastosta. Kolmen vuoden aikana, vuosina 1905—1907, Venäjän lakkoliike oli niin korkealla tasolla, *ettei* siihen asti sellaista *oltu nähty koko maailmassa*. Hallituksen tilastossa on otettu lukuun ainoastaan tehtaat, joten vuoriteollisuuslaitokset, rautatiet, rakennustyöt ja monet muut palkkatyön alat ovat jääneet pois laskuista. Mutta yksistään tehtaissakin oli v. 1905 lakossa 2.863.000 henkeä, s.o. hiukan alle 3 miljoonaa; v. 1906 — 1.108.000, v. 1907 — 740.000. Koko viidentoista vuoden aikana, vuosina 1894—1908, jolloin Euroopassa alettiin järjestelmällisesti tutkia lakkotilastoja, oli lakkolais-ten suurin vuotuinen määrä Amerikassa 660.000.

Niin muodoin Venäjän työläiset *ensimmäisinä koko maailmassa* kehittivät sellaisen joukkomittaisen lakkotaitelun, jollaisen näimme vuosina 1905—1907. Englannin työläiset ovat nyt taloudellisen lakon alalla antaneet liik-keelle uuden voimakkaan sysäyksen. Venäjän työläisten johtava osuus ei ole selitettävissä sillä, että he olisivat voi-

makkaampia, järjestyneempiä, kehittyneempiä kuin länsi-eurooppalaiset, vaan se on selitettävissä sillä, että Euroopassa ei ole vielä ollut suuria kansallisia kriisejä, joihin proletariijoukot olisivat osallistuneet itsenäisesti. Kunhan nämä kriisit alkavat, niin joukkolakot Euroopassa tulevat olemaan valtavampiakin kuin Venäjällä vuonna 1905.

Millainen oli taloudellisten ja poliittisten lakkojen suhde tuona kautena? Hallituksen tilasto antaa tähän seuraavan vastauksen:

Lakkolaisten luku, tuhansia:

	1905	1906	1907
taloudellisissa lakoissa.....	1.439	458	200
poliittisissa lakoissa	1.424	650	540
<i>Yhteensä...</i>	2.863	1.108	740

Tästä näkyy molempien lakkolajien läheinen ja kiinteä yhteys toisiinsa. Liikkeen korkeimman nousun (v. 1905) erikoispiirteenä oli se, että taistelulla oli mitä laajin *taloudellinen* perusta: sinä vuonna poliittinen lakko nojasi lujaan ja vankkaan taloudellisen lakon muodostamaan perustaan. Taloudellisissa lakoissa oli osallistujien luku *suurempi* kuin poliittisissa lakoissa.

Sikäli kuin liike laskee, vuosina 1906 ja 1907, näemme taloudellisen perustan *heikkenevän*: taloudellisiin lakkoihin osallistujien lukumäärä alenee v. 1906 neljään kymmenesosaan lakkolaisten koko luvusta ja vuonna 1907 kolmeen kymmenesosaan. Poliittinen lakko ja taloudellinen lakko siis tukevat toinen toistaan ollen toistensa voiman lähteenä. Ilman näiden lakkolajien kiinteää yhteyttä ei todella laaja, joukkoluontoinen — ja samalla *yleiskansallisen* merkityksen saava — liike ole mahdollinen. Liikkeen alkuvaiheessa on taloudellisen lakon ominaisuutena usein se, että se herättää ja ravistelee liikkeelle takapajuisia, tekee liikkeen yleisluontoiseksi ja nostaa sen korkeammalle asteelle.

Esimerkiksi vuoden 1905 ensimmäisellä neljänneksellä oli taloudellisia lakkoja tuntuvasti enemmän kuin poliittisia: ensin mainittujen osalle tuli 604 tuhatta lakkolaista, jälkimmäisten osalle vain 206 tuhatta. Sen sijaan viimeisellä neljänneksellä vuonna 1905 suhde muuttui päinvastaiseksi:

taloudellisten lakkojen osalle tuli 430 tuhatta, mutta poliittisten lakkojen osalle 847 tuhatta. Tämä merkitsee, että liikkeen alussa monet työläiset asettivat etutilalle taloudellisen taistelun, kun taas suurimman nousun aikana oli päinvastoin. Mutta taloudellisen ja poliittisen lakon välinen *yhteys* säilyi *koko ajan*. Toistamme, että ilman tätä yhteyttä todella valtava ja todella suuria tarkoituksiperiä toteuttava liike on mahdoton.

Työväenluokka esiintyy poliittisessa lakossa koko kansan etumaisena luokkana. Sellaisissa tapauksissa proletariaatti ei täytä yksinkertaisesti porvarillisen yhteiskunnan erään luokan tehtävää, vaan se täyttää hegemonin, s.o. ohjaajan, esitaistelijan, johtajan tehtävää. Ne poliittiset aatteet, jotka tulevat tässä liikkeessä esiin, ovat luonteeltaan yleiskansallisia, s.o. koskevat koko maan poliittisen elämän tärkeimpiä, syvällisimpiä ehtoja. Poliittisen lakon tällainen luonne — kuten kaikki vuosien 1905—1907 kauden tieteelliset tutkijat ovat todenneet — sai kaikki luokat kiinnostumaan liikkeeseen ja erityisesti tietenkin väestön laajimmat, lukuisimmat ja demokraattisimmat kerrokset, talonpoikaiston ja niin edespäin.

Toisaalta taas työtätekevät joukot eivät milloinkaan voi kuvitella, että maan yleinen „edistys” tapahtuisi ilman taloudellisia vaatimuksia, ilman asemansa välitöntä ja viipymätöntä parantamista. Joukot tulevat mukaan liikkeeseen, osallistuvat siihen tarmokkaasti, pitävät sitä suuressa arvossa ja kehittävät sankaruutta, uhrautuvuutta, sitkeyttä ja uskollisuutta jalolle asialle vain siinä tapauksessa, jos työtätekevän taloudellinen asema siitä paranee. Muulla tavalla asia ei voi olla, koska työläisten elämänolot ovat „tavallisena” aikana uskomattoman vaikeat. Pyrkinessään parantamaan elämänolojaan työväenluokka kehittyy samalla myös moraalisesti, älyllisesti sekä poliittisesti, se kykenee silloin paremmin toteuttamaan suuria vapautuspäämääriään.

Kauppa- ja teollisuusministeriön julkaisema lakkotilasto vahvistaa täydellisesti tämän työläisten taloudellisen taistelun jättiläismäisen merkityksen yleisen vilkastumisen kautena. Mitä voimakkaampi on työläisten rynnistys, sitä enemmän parannuksia elämässään he saavat aikaan. Sekä „yhteiskuntapiirien myötämielisyys” että elämän paraneminen on korkealle kehittyneen taistelun tulos. Liberaalit

(ja likvidaattorit) sanovat työläisille: teillä on voimaa silloin, kun „yhteiskuntapiirit” ovat teille myötämielisiä, mutta marxilainen sanoo työläisille toisin: „yhteiskuntapiirit” ovat teille myötämielisiä silloin, kun teillä on voimaa. Yhteiskuntapiireillä tarkoitetaan tässä tapauksessa erilaisia demokraattisia väestökerroksia, pikkuporvaristoa, talonpoikia, sivistyneistöä, joka on läheisessä kosketuksessa työläiselämään, toimitsijoita j.n.e.

Lakkoliike oli voimakkain vuonna 1905. Ja mitä siitä oli seurauksena? Näemme, että juuri sinä vuonna työläiset saivat eniten parannuksia elämäänsä. Hallituksen tilastotiedot osoittavat, että vuonna 1905 *ainoastaan* 29 lakkolaista sadasta lopetti taistelun saamatta *mitään* aikaan, s.o. kärsi täydellisen tappion. 10 vuodessa (1895—1904) oli 52 lakkolaista sadasta lopettanut taistelun saamatta mitään aikaan! Siis liikkeen joukkoluonne suurensi taistelun *menestystä* tavattomasti, miltei kaksinkertaisesti.

Mutta kun liike alkoi heiketä, ei taistelu ollut enää niin menestyksellistä: vuonna 1906 sadasta lakkolaisesta 33 lopetti taistelun saamatta mitään aikaan tai oikeammin sanoen kärsittyään tappion, vuonna 1907 — 58 ja vuonna 1908 jopa 69 sadasta!!

Näin ollen useiden vuosien tieteelliset tilastot vahvistavat täydellisesti kunkin valveutuneen työläisen oman kokemuksen ja havainnot, että taloudellinen ja poliittinen lakko on yhdistettävä ja että todella laajassa ja yleiskansallisessa liikkeessä sellainen yhdistäminen on kiertämätöntä.

Samoin nykyinenkin lakkoliikkeen aalto vahvistaa täydellisesti tämän johtopäätöksen. Vuonna 1911 lakkolaisten luku kasvoi kaksinkertaiseksi vuoteen 1910 verrattuna (50 tuhannesta 100 tuhanteen), mutta tuo luku oli sittenkin kovin pieni; puhtaasti taloudelliset lakot olivat yhäkin verrattain „suppea” tehtävä eikä niillä ollut vielä yleiskansallista merkitystä. Nyt sen sijaan jokainen näkee, että tämän vuoden lakkoliikkeellä oli *juuri sellainen* merkitys tunnettujen huhtikuun tapahtumien jälkeen.

Sen vuoksi on erittäin tärkeätä torjua heti alussa se liikkeen luonteen *vääristely*, jonka liberaalit ja liberaaliset työväenpoliitikot (likvidaattorit) yrittävät saada aikaan. Liberaali hra Severjanin on julkaissut „*Russkije*

Vedomostissa"²⁹ kirjoituksen, jossa hän *vastustaa* taloudellisten tai „yleensä minkään” (jopa silläkin tavalla!) „vaatimusten sekoittamista” toukokuun 1 päivän lakkoon, ja kadettien „*Retsh*” on myötämielisesti lainannut tuon kirjoituksen pääkohdat.

„Useimmiten ei ole mitään syytä”, kirjoittaa hra liberaali, „sitaotullaisia lakkoja nimenomaan toukokuun 1 päivään... Ja tuntuu jotenkin kummalliselta: vietämme yleismaailmallista työväen juhlapäivää ja sen johdosta vaadimme 10 prosentin palkanlisäystä tietyistä mitkalkangaslajeista” („*Retsh*” № 132).

Se, mikä liberaalista tuntuu „kummalliselta”, on työläisestä aivan ymmärrettävää. Vain porvariston ja sen yletömiä liikevoittojen puolustajat voivat pilkata „palkanlisäyksen” vaatimista. Työläiset sen sijaan tietävät, että nimenomaan palkanlisäysvaatimuksen *laajamittaisuus*, nimenomaan lakkojen *monipuolisuus* vetää parhaiten puoleensa suuren määrän uusia osanottajia, takaa parhaiten rynnistykselle voimaa ja yhteiskuntapiirien myötämielisyyttä, takaa parhaiten niin työläisten oman menestyksen kuin myös heidän liikkeelleen yleiskansallisen merkityksen. Sen vuoksi on taisteltava päättävästi hra Severjaninin, „*Russkije Vedomostin*” ja „*Retshin*” saarnaamaa liberaalista vääristelyä vastaan ja kaikin voimin varoitettava työläisiä uskomasta moisiin neuvojiin.

Likvidaattori hra V. Jezhov on jo likvidaattorilehden, „*Neviski Golosin*”³⁰ ensimmäisessä numerossa esitellyt samanlaista, aito liberaalista vääristelyä, joskin hän on käynyt käsiksi kysymykseen hieman toiselta taholta. Hra V. Jezhov pysähtyy käsittelemään erikoisesti vapunpäivän sakkujen johdosta puhjennut lakkoja. Todettuaan aivan oikein työläisten riittämättömän järjestyneisyyden kirjoittaja tekee tästä oikeasta maininnasta aivan vääriä ja työläisille mitä vahingollisimpia johtopäätöksiä. Hra Jezhov pitää järjestyttömyytenä sitä, että yhdessä tehtaassa lakkoiltiin yksistään vastalauseen merkiksi, toisessa esitettiin vielä taloudellisia vaatimuksia j.n.e. Mutta itse asiassa ei tuossa lakkomuotojen *monipuolisuudessa* ole vielä kerrassaan mitään järjestyttömyyttä: on tyhmää kuvitella järjestyneisyys välttämättä yksitoikkoisuudeksi! Järjesty-

mättömyys ei ole lainkaan siellä, mistä hra Jezhov sitä etsii.

Mutta vielä paljon pahempi on hänen *johtopäätöksensä*:

„Tämän vuoksi” (s.o. lakkojen monipuolisuuden sekä talouskysymysten ja politiikan yhdistelyn erilaisten muotojen vuoksi) „tuli vastalauseen periaatteellinen luonne (eihän sitä neljännesruplan takia lakkoiltu) monissa tapauksissa hämätäksi, taloudellisilla vaatimuksilla sitä mutkistettiin”...

Tuo on nyt todella sietämätöntä, läpeensä valheellista ja läpeensä liberaalista järkeilyä! Kun luullaan, että „neljännesruplan” vaatiminen *saattaa* „hämätä vastalauseen periaatteellisen luonteen, niin se merkitsee vajoamista kadetin tasolle. Päinvastoin, hra Jezhov, „neljännesruplan” vaatiminen ei ansaitse pilkkapuheita, vaan täyden tunnustuksen! Päinvastoin, hra Jezhov, tuo vaatimus *ei* „hämää”, vaan *tehostaa* „vastalauseen periaatteellista luonnetta”! Ensinnäkin kysymys elämän parantamisesta on *myös* periaatteellinen ja mitä tärkein periaatteellinen kysymys, ja toiseksi minä en heikennä, vaan voimistan vastalauseettani, kun en protestoi yhtä, vaan kahta, kolmea j.n.e. sorron ilmentymää vastaan.

Jokainen työläinen torjuu suuttumuksen tuntein hra Jezhovin sietämättömän liberaalisen vääristelyn.

Mutta hra Jezhovilla se ei ole mikään sanahairahdus. Edelleen hän kirjoittaa vieläkin sietämättömämpiä asioita:

„Työläisten oman kokemuksen olisi pitänyt *opettaa* heille, ettei ole tarkoituksenmukaista mutkistaa vastalauseettaan taloudellisilla vaatimuksilla aivan samoin kuin mutkistaa tavallista lakkoa periaatteellisella vaatimuksella”.

Se on valhetta, tuhatkertaisesti valhetta! „Nevski Golos” saa hävetä julkaistessaan tuollaisia puheita. Se, mikä on täysin tarkoituksenmukaista, tuntuu hra Jezhovista epä-tarkoituksenmukaiselta. *Sekä* jokaisen työläisen *omakoh-tainen kokemus* että hyvin monien Venäjän työläisten kokemus äskeisestä menneisyydestä puhuu *päinvastaista* kuin mitä hra Jezhov opettaa.

Ainoastaan liberaalit saattavat vastustaa vaikkapa kaikkein „tavallisimman” lakon „mutkistamista” „periaatteellisilla vaatimuksilla”; tämä ensiksi. Ja toiseksi meidän

likvidaattorimme erehtyy pahasti mitatessaan nykyistä liikettä „tavallisten” lakkojen mittapuulla.

Ja suotta hra Jezhov yrittää peitellä liberaalista salakuljetustaan vieraalla lipulla, suotta hän sekoittaa taloudellisen lakon ja poliittisen lakon *yhteenkietomista* koskevan kysymyksen sekä näiden molempien *valmistelua* koskevan kysymyksen toisiinsa! Tietysti on valmistettava ja valmistauduttava ja mahdollisimman perusteellisesti, yksimielisesti, rivit tiiviinä, harkitusti ja lujamielisesti — kaikki tämä on sangen toivottavaa. Siitä ei voi olla kiistaa. Mutta vastoin hra Jezhovin mielipidettä on valmistettava nimenomaan molempien lakkolajien *yhteenkietomista*.

„Edessämme on taloudellisten lakkojen kausi”, kirjoittaa hra Jezhov. „Jos ne kietoutuisivat yhteen työläisten poliittisten esiintymisten kanssa, olisi se auttamaton virhe. Sellainen sekoittaminen vaikuttaisi vahingollisesti niin työläisten taloudelliseen kuin poliittiseenkin taiteluun”.

Pitemmälle ei kai enää voi mennä! Näistä sanoista näkyy päivänselvästi, että likvidaattori on luisunut tusinaliberaalin tasolle. Jokainen lause sisältää virheen! Jokainen lause on muokattava *avvan* päinvastaiseksi, jotta se ilmentäisi totuuden!

Ei ole totta, että edessämme on taloudellisten lakkojen kausi. Juuri päinvastoin. Edessämme ei ole yksinomaan taloudellisten lakkojen kausi. Edessämme on poliittisten lakkojen kausi. Tosiasiat, hra Jezhov, ovat vaikuttavampia kuin teidän liberaaliset vääristelyenne, ja jos saisitte käytettäväksenne lakkotilastokortit, joita kauppa- ja teollisuusministeriö kokoaa, niin *yksistään* nämä hallituksenkin tilastotiedot kumoaisivat täydellisesti teidän väitteenne.

Ei ole totta, että „yhteenkietoutuminen” olisi virhe. Juuri päinvastoin. Olisi auttamaton virhe, elleivät työläiset ymmärtäisi nimenomaan tämän „yhteenkietoutumisen” koko omalaatuisuutta, koko merkitystä, koko välttämättömyyttä, koko periaatteellista tärkeyttä. Mutta onneksi työläiset ymmärtävät sen mainiosti ja ylenkatsoen torjuvat liberaalisten työväenpoliitikkojen saarnan.

Ja vihdoin ei ole totta sekään, että tuollainen sekoittaminen „vaikuttaisi vahingollisesti” molempiin lakkomuotoihin. Juuri päinvastoin. Se vaikuttaa *edullisesti* kumpaankin. Se voimistaa molempia.

Hra Jezhov opettaa joitakin keksimiään „hurjapäitä”.
Kuulkaahan:

„Työläisjoukkojen mielialaa on lujitettava järjestöllisesti”...— Pyhä totuus! — ..., „On tehostettava agitaatiota ammattiliittojen hyväksi, värvättävä niihin uusia jäseniä”...

Aivan oikein, *mutta...* mutta, hra Jezhov, „järjestöllistä lujittamista” ei saa rajoittaa pelkkiin ammattiliittoihin! Muistakaa se, hra likvidaattori!

..., „Tämä on semmitenkin välttämätöntä, kun työläisten keskuudessa on nykyään melko paljon hurjapäitä, jotka ovat innostuneet joukko-
liikkeeseen ja esiintyvät joukkokokouksissa *liittoja vastaan*, koska ne ovat muka hyödyttömiä ja tarpeettomia”.

Tuo on työläisten liberaalista parjaamista. Työläiset, joista on ollut harmia ja tulee aina olemaan harmia likvidaattoreille, eivät ole esiintyneet „liittoja vastaan”. Ei, työläiset ovat vastustaneet sitä, että järjestöllinen lujittaminen *rajoitetaan* yksinomaan „ammattiliittoihin” ulottuvaksi, joka näkyy niin selvästi hra Jezhovin edellisestä lauseesta.

Työläiset eivät ole esiintyneet „liittoja vastaan”, vaan sitä heidän taistelunsa luonteen liberaalista vääristelyä vastaan, jota hra Jezhovin koko kirjoitus läpeensä huokuu.

Venäjän työläinen on poliittisesti kyllin kehittynyt ymmärtääkseen liikkeensä suuren, yleiskansallisen merkityksen. Hän on kyllin kehittynyt käsittääkseen liberaalisen työväenpolitiikan koko vilpillisyyden, sen koko viheliäisyyden, ja hän tulee aina ylenkatsoen torjumaan sen.

*Julkaistu toukokuun 31 pnä 1912
„Neuskaja Zvezda” lehden 10. n:ossa
Allekirjoitus: I. v. Petrov*

*Julkaistaan lehden tekstistä, jonka
tarkastukseen on käytetty kokoelmaa
„Marxilaisuus ja likvidaattoruus”,
11 osa, Pietari, 1914*